

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie ze skargi A. J., J. J. i B. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt
I ACa 3710/24,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 11 marca 2025 r.,

oddala skargę.

Paweł Księżak Oktawian Nawrot Mirosław Sadowski

UZASADNIENIE

Skargą z 7 stycznia 2025 r. A. J., J. J. i B. J., zastępowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wniesli o: (1) stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie o sygn. akt I ACa 3710/24 toczącej się przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu, (2) zobowiązanie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu do wyznaczenia terminu rozprawy bądź posiedzenia niejawnego w celu wydania wyroku w terminie 3 miesięcy od dnia rozpoznania skargi, (3) przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżących kwoty w wysokości 14 000 zł, a także (4) zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że 14 grudnia 2017 r. skarżący wnieśli do sądu pozew przeciwko bankowi. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji trwało do 11 marca 2024 r. Następnie, 6 września 2024 r., do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęły akta sprawy z apelacją. Jak wskazali skarżący, od momentu wpływu do sądu apelacji nie wykonano żadnej czynności. Bezskuteczne były również wnioski skarżących o przyspieszenie rozpoznania sprawy. Brak jakichkolwiek czynności w sprawie przez tak długi czas naraża skarżących na bardzo poważne konsekwencje, w szczególności finansowe. Od dnia wpływu sprawy do sądu minęło ponad 7 lat, a mimo to od dłuższego czasu nie ma żadnych postępów w sprawie. Sąd nie podejmuje żadnych czynności zmierzających do zakończenia postępowania. Skarżący mimo nadpłaty kapitału, wciąż są zobowiązani spłacać kredyt, wobec czego przewlekłość postępowania powoduje stratę finansową skarżących. Jak wskazali skarżący, przewlekłość w niniejszym postępowaniu nie przejawia się jedynie w znacznym opóźnieniu podejmowanych przez Sąd czynności, lecz także z powodu wadliwości tych czynności, co skutkuje brakiem rozstrzygnięcia co do istoty sprawy we właściwym czasie. Sąd bowiem, mimo otrzymania apelacji, wciąż nie wysłał ich do stron. W ocenie Skarżących doszło do rażącego naruszenia ich prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Postępowanie w sprawie trwa zdecydowanie dłużej, niż jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla jej rozstrzygnięcia.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, w odpowiedzi na skargę z 22 stycznia 2025 r., zgłosił swój udział w niniejszym postępowaniu oraz wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w

postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 u.s.p.p., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu

ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

2. Z analizy akt sprawy wynika, że postępowanie przed sądem pierwszej instancji zainicjowane zostało 14 grudnia 2017 r., zaś zakończyło się wydaniem w dniu 11 marca 2024 r. przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu na posiedzeniu niejawnym wyroku korzystnego dla skarżącego A. J.. Akta sprawy, wraz z apelacją pozwanego banku, trafiły do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu 24 września 2024 r. W tym samym dniu przeprowadzono losowanie, w którym wyłoniono sędziego sprawozdawcę. Referendarz sądowy w dniu 16 października 2024 r. dokonał kontroli formalnej apelacji i zarządził doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikowi powodów, zawiadamiając jednocześnie o składzie rozpoznającym apelację. Odpis apelacji wysłano pełnomocnikowi powodów w dniu 14 stycznia 2025 r.

3. Choć zastrzeżenia Sądu Najwyższego budzi sprawność wykonywanych czynności przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, to w świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, trudno doszukiwać się na obecnym etapie postępowania przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu.

Po pierwsze zwrócić należy uwagę na nieprawdziwe informacje zawarte w uzasadnieniu skargi na przewlekłość postępowania. Skarżący twierdzili, że Sąd Apelacyjny we Wrocławiu był w posiadaniu apelacji i akt już 6 września 2024 r. przy czym faktycznie, akta sprawy do sądu drugiej instancji wypłynęły 24 września 2024 r. Nie jest również prawdą, iż w toku postępowania apelacyjnego, skarżący zwracali się do sądu drugiej instancji o przyśpieszenie rozpoznania sprawy. Wniosku takiego skarżący do Sądu Apelacyjnego nie kierowali. Okoliczności takie miały jednak miejsce w toku postępowania pierwszoinstancyjnego i niewątpliwie Sąd Okręgowy we Wrocławiu uwzględnił prośbę powodów zamykając rozprawę i wydając w sprawie wyrok. Dużym uogólnieniem jest także twierdzenie, iż przewlekłość postępowania powoduje stratę finansową skarżących, którzy muszą spłacać raty kredytu. Wobec rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego ustalającego

nieważność umowy kredytu wszystkie przyszłe raty uiszczane jedynie przez A. J. stanowią świadczenie nienależne i podlegać będą zwrotowi. Zobowiązań kredytowych w świetle uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji nie ponoszą natomiast pozostali skarżący. Ostatecznie powodowie mogli wnioskować o udzielenie stosowanego zabezpieczenia, wstrzymującego płatność rat kredytu.

Po drugie, jak wskazano na wstępie, zastrzeżenia Sądu Najwyższego budzi sprawność wykonywanych czynności przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Zarządzenie o doręczeniu pełnomocnikowi skarżących odpisu apelacji wykonane zostało po przeszło trzech miesiącach, który to czas na realizację czynności technicznej przez sekretariat uznać należy za nadto wydłużony. Zauważyć, jednakże należy, że na obecnym etapie postępowania nie sposób uznać, że powyższe wpłynęło na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, w szczególności nie upłynął jeszcze przyjęty w orzecznictwie termin na wyznaczenie posiedzenia apelacyjnego. Pozostałe czynności w sprawie przedsiębrane zaś były w rozsądnych ramach czasowych. Sąd Najwyższy miał również na względzie, iż sprawa powodów należy do tzw. spraw frankowych, których ogromna ilość na przestrzeni wielu lat wpłynęła na wydłużenie ogólnego czasu trwania postępowań, zaś okoliczność ta jest znana Sądowi Najwyższemu z urzędu.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Sądu Najwyższego, nie można przyjąć, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu doszło do długotrwałej nieuzasadnionej beczynności sądu. Skarga wywiedziona została nieco ponad 4 miesiące po wpływie akt sprawy do Sądu Apelacyjnego, a w tym czasie, choć rozwlekłe, podjęte zostały czynności zmierzające do rozpoznania sprawy. Nie upłynął także przyjęty w orzecznictwie dwunastomiesięczny termin na wyznaczenie posiedzenia apelacyjnego.

4. Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy oddalił skargę na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p.

5. Sąd Najwyższy w wyniku wydanego rozstrzygnięcia i opisanych okolicznościach doszedł do przekonania, że wobec braku przewlekłości postępowania w sprawie, nie mogły zasługiwać na uwzględnienie wnioski

skarżących o wydanie Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu odpowiednich zaleceń, a także przyznanie skarżącym odpowiedniej sumy pieniężnej.

6. Z powyższych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

Paweł Księżak Oktawian Nawrot Mirosław Sadowski

[SOP]

[r.g.]